

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żaganiu
w dniach 25 – 26 maja 2010 roku

Działając na podstawie art.22 pkt.8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2005r. Nr 61, poz. 543 ze zm.)

Zespół kontrolny w składzie:

1. Krystyna Chabowska- Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.- posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 224-1/10 z dnia 10 maja 2010 r. - Przewodniczący Zespołu;
2. Helena Wilk – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 224-3/10 z dnia 10 maja 2010r.;
3. Teresa Ozimek – Starszy Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.- posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 224-5/10 z dnia 10 maja 2010r.

(Dowód: akta kontroli str.5-7)

przeprowadził w dniach 19-20 maja 2010r. kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żaganiu, zwanym w dalszej części Protokołu „Ośrodkiem”. Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej- Pani Agnieszki Wiśniewskiej.
Dokonano wpisu do książki kontroli pod pozycją nr 4.

1. ZAKRES KONTROLI

W oparciu o art. 3 i art.12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z 2009 roku), wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego oraz kontroluje wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej. W ramach nadzoru nad realizacją zadań samorządu gminnego, w tym nad jakością działań Ośrodka, jako jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz nad zgodnością zatrudnienia pracowników pomocy społecznej tej jednostki z wymaganymi kwalifikacjami - zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz.1362 ze zm.) - **zakresem kontroli objęto:**

1. sposób przyznawania i wypłacania zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych - w oparciu o art. 37, art. 38 i art. 147 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.);
2. sposób udzielania pomocy w zakresie dożywiania -w oparciu o ustawę z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. z 2005r. Nr 267, poz.2259 ze zm.);

3. zgodność zatrudnienia kierownika oraz pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami -w oparciu o art.122 i art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.);
4. sposób realizacji przez jednostkę zadań własnych gminy oraz zadań zleconych gminie - w oparciu o art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.);
5. sposób przyznawania i opłacania składki zdrowotnej od zasiłków stałych – w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz.1027 ze zm.).

(Dowód: akta kontroli str.2-4)

Kontrola została przeprowadzona metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeń przyznawanych w ramach systemu pomocy społecznej, zgodnie z tematyką kontroli wskazaną w Programie kontroli.

2. USTALENIA Z KONTROLI

1. Wykaz podstawowych aktów prawnych dot. działania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym przedmiotem kontroli :

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) ;
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. z 2005r. Nr 77, poz.672);
- Ustawa dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania ” (Dz.U. z 2005r. Nr 267, poz.2259 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z w 2005r.Nr 189 poz. 1598);
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz.1071 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 października 2007r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. z 2007 Nr 201, poz. 1455)

oraz przepisy prawa miejscowego:

- Uchwała nr 3/55/90 Gminnej Rady Narodowej w Żaganiu z dnia 27 lutego 1990r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu;
- Uchwała Nr XVI/77/04 Rady Gminy Żagań z dnia 26 maja 2004r. w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- Uchwała Nr XVI/76/04 Rady Gminy Żagań z dnia 26 maja 2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze;
- Uchwała Nr XXII/100/04 Rady Gminy Żagań z dnia 28 października 2004r. w sprawie sprawienia pogrzebu na koszt Gminy oraz zasad zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu;

- Uchwała Nr XIII/105/08 Rady Gminy Żagań z dnia 31 marca 2008r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żagań na lata 2008-2018;
- Zarządzenie Nr 2 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu z dnia 26 listopada 2004r. w sprawie ustalenia Regulaminu Pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu;
- Zarządzenie Nr 21/04 Wójta Gminy Żagań z dnia 30 kwietnia 2004r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa do wydawania decyzji dla Pani Agnieszki Wiśniewskiej w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej;
- Zarządzenie Nr 69/05 Wójta Gminy Żagań z dnia 26 października 2008r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa do wydawania decyzji dla Pani Anny Wnęta w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej;
- Zarządzenie Nr 1/2007 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu z dnia 01 marca 2007r. w sprawie regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żaganiu.

(Dowód: akta kontroli str.18-88)

2. Informacje ogólne.

Jednostka kontrolowana:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Armii Krajowej 9a
68-100 Żagań

Organizacja pracy Ośrodka Pomocy Społecznej.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu czynny jest:

- w poniedziałek od 8.00 do 16.00, zaś
- od wtorku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00.

Teren gminy podzielony jest na 3 rejony opiekuńcze i każdemu rejonowi przypisane są konkretne miejscowości.

Pracownicy socjalni pełnią dyżury w siedzibie Ośrodka w wyznaczone dni i w określonych godzinach. Pracownicy po terenie gminy poruszają się samochodami prywatnymi - na podstawie umów określających używanie samochodów prywatnych do celów służbowych. Każdy pracownik ma przyznany miesięczny limit kilometrów do wykorzystania w ilości 200km.

W Ośrodku prowadzona jest ewidencja wyjść w środowisko. W miesiącu kwietniu 2010r. pracownicy socjalni zrealizowali 22 wyjścia w środowisko.

Pisma wpływające do Ośrodka oraz wizyty osobiste odnotowywane są w dzienniku korespondencyjnym.

Decyzje administracyjne doręczane są listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru- usługa realizowana jest przez Poczta Polską oraz PW- Przesyłki Miejskie. Ponadto odbierane są osobiście w siedzibie Ośrodka. Decyzje administracyjne dostarczane są przez pracowników socjalnych bezpośrednio do miejsca zamieszkania klienta. W sytuacjach, w których konieczne jest natychmiastowe zabezpieczenie potrzeb bytowych decyzjom jest nadawany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 KPA). Pozostałe decyzje podlegają wykonaniu po uprawomocnieniu.

Świadczenia z pomocy społecznej przekazywane są:

- na konta osobiste klientów;

- przekazem pocztowym;
- wypłacane bezpośrednio w kasie Urzędu Gminy w Żaganiu przy ul. Armii Krajowej 9 w wyznaczone dni.

Pracownicy Ośrodka mają możliwość korzystania z porad radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy w Żaganiu.

(Dowód: akta kontroli str.89-91)

Warunki lokalowe

Ośrodek zajmuje budynek jednokondygnacyjny, który należy do Urzędu Gminy. Został on użyczony GOPS na podstawie podpisanej w dniu 2.04.2007r. umowy użyczenia. Ośrodek zajmuje 5 pomieszczeń biurowych

- 2 pomieszczenia biurowe zajmowane przez pracowników socjalnych;
- 1 pomieszczenie biurowe zajmowane przez pracowników realizujących świadczenia rodzinne oraz pomoc dla osób uprawnionych do alimentów
- 1 pomieszczenie biurowe, które zajmuje kierownik OPS
- 1 pomieszczenie biurowe – sekretariat.

Dodatkowo w budynku znajduje się pomieszczenie socjalne oraz gospodarcze. Budynek wyposażony jest w podjazd dla osób niepełnosprawnych. Nie ma barier architektonicznych. Z pisemnej informacji Kierownika Ośrodka wynika, że liczba pomieszczeń jest wystarczająca wobec obecnie realizowanych zadań.

(Dowód: akta kontroli str.90-91)

Zatrudnienie w OPS – kwalifikacje pracowników - zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej.

Ośrodek zatrudnia ogółem 3 pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w środowisku na 7.076 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009r.).

1. Starszy pracownik socjalny, w Ośrodku pracuje od 2000r. Ukończyła studia wyższe magisterskie w 2000 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki opiekuńczej. W 2009 r. nie uczestniczyła w żadnym szkoleniu. W latach 2004, 2006 i 2008 r. odbyła 3 szkolenia. W 2010 r. uczestniczyła w 1 szkoleniu.

2. Pracownik socjalny, w Ośrodku pracuje od 2005 r. Ukończyła studia wyższe magisterskie w 2001r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej na kierunku pedagogika w zakresie pracy socjalnej. W 2009 r. nie uczestniczyła w żadnym szkoleniu. W czasie zatrudnienia w Ośrodku tylko raz uczestniczyła szkoleniu w 2008 r. Przewidywany jest udział w szkoleniu w 2010r.

3. Pracownik socjalny, w Ośrodku pracuje od 1999r. Ukończyła 2 letnie Medyczne Studium Zawodowe w 1985r., uzyskała tytuł pracownik socjalny. W 2009 r. ukończyła specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny. W 2009 r. nie uczestniczyła w żadnym szkoleniu. Brała często udział w szkoleniach w latach ubiegłych.

4. Kierownik Ośrodka ukończyła studia wyższe magisterskie w 1997r. na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. W 2000r. ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

W 2009r. nie uczestniczyła w żadnym szkoleniu. W aktach znajdowały się 3 zaświadczenia o odbytych szkoleniach w 2001 i 2005 r. Zaplanowano udział w szkoleniu w 2010 r.

(Dowód: akta kontroli str. 92)

Ustalenia:

- dwóch na trzech zatrudnionych pracowników socjalnych sporadycznie uczestniczy w szkoleniach (jedna z pracownic w ciągu 9 lat pracy w OPS tylko raz uczestniczyła w szkoleniu, druga pracownica w ciągu 5 lat pracy w OPS w szkoleniach brała udział dwa razy).
- kwalifikacje pracowników socjalnych są zgodne z wymogami ustawy o pomocy społecznej.
- Należy zwiększyć częstotliwość udziału w szkoleniach.

Na dzień kontroli wskaźnik zatrudnienia wynosi: 1 pracownik socjalny na 2.358 mieszkańców, tym samym Ośrodek nie spełnia współczynnika zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w art.110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej. Do uzyskania ustawowego wymogu niezbędnym jest zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego 1 osoby.

3. Realizacja świadczeń pomocy społecznej

Obszarem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest teren gminy Żagań, w której zamieszkuje 7.076 mieszkańców (stan na dzień 31 grudnia 2009 r.).

W I kwartale 2010 r. pomocą społeczną w ramach zadań zleconych i własnych gminy objętych było 667 osób z 234 rodzin. Decyzją administracyjną świadczenia pomocy społecznej przyznano dla 384 osób.

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji **zasiłków stałych, okresowych, dożywiania** - na podstawie losowo wybranej dokumentacji świadczeniobiorców.

Zasiłki stałe

W okresie od stycznia do marca 2010 r. pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 56 osób; wypłacono 168 świadczeń na kwotę 63.887 zł, w tym dla 43 osób samotnie gospodarujących oraz 13 dla osób pozostających w rodzinie.

Za osoby korzystające z zasiłku stałego, nie objęte ubezpieczeniem zdrowotnym Ośrodek opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontrolą objęto dokumentację 12 osób korzystających z pomocy w formie zasiłku stałego. Decyzje wydane osobom przyznające pomoc w formie zasiłku stałego stanowią 14,58% ogółu wydanych decyzji administracyjnych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłek stały wraz ze składką zdrowotną - przywoływana jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

Zasiłki stałe zostały przyznane osobom uprawnionym w wysokościach określonych w ustawie o pomocy społecznej a świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane na podstawie art.37 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki przyznawane są na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie oraz ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

(Dowód: akta kontroli str.93)

Zasiłki okresowe

W okresie od stycznia do marca 2010r. Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłku okresowego dla 89 osób z 83 rodzin. Wyplacono łącznie 160 świadczeń na kwotę 52.046 zł.

Kontrolą objęto dokumentację 12 rodzin korzystających z tej formy pomocy. Decyzje wydane osobom przyznające pomoc w formie zasiłku okresowego stanowią 23,17% ogółu wydanych decyzji administracyjnych.

Zasiłki okresowe zostały przyznane na podstawie art.38 ustawy o pomocy społecznej. Skontrolowane świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane. Wszystkie skontrolowane rodziny spełniają kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Powody przyznawania zasiłków - bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba zostały udokumentowane stosownymi dokumentami. Wysokość zasiłków okresowych została ustalona prawidłowo tj. w wysokości 50% różnicy między kwotą kryterium dochodowego rodziny (osoby) a posiadanym dochodem rodziny (osoby).

Zasiłki okresowe wypłacane są tylko ze środków budżetu państwa. Gmina nie przeznaczyła środków własnych na wypłatę tego świadczenia.

(Dowód: akta kontroli str.94)

Dożywianie

Pomoc w formie dożywiania - zgodnie z zapisami ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259 ze zm.) - przyznana jest w formie bezpłatnych posiłków oraz zasiłków celowych na zakup żywności.

Na terenie gminy Żagań dożywianie realizowane jest w 7 punktach żywieniowych: 6 stołówek (6 szkół oraz 1 pomieszczenie do przygotowywania kanapek lub wydawania posiłków W okresie od stycznia do marca 2010r. pomocą w ramach Programu objęto ogółem 222 osoby, w tym z posiłków skorzystało 191 dzieci i młodzieży (koszt jednego posiłku wynosił 2,70 zł.).

Ośrodek w ramach realizacji Programu przyznaje także pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczonych na zakup posiłku lub żywności. Średnia wysokość jednego świadczenia wynosi 60 zł.

Kontrolą objęto dokumentację 18 rodzin. Decyzje wydane osobom przyznające pomoc w formie zasiłku celowego w ramach Programu Rządowego stanowią 57,80% ogółu wydanych decyzji administracyjnych.

Skontrolowane świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane. Wszystkie rodziny spełniają kryterium dochodowe wynikające z zapisów ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Wnioski o przyznanie wsparcia rozpatrywane były terminowo, a świadczenia przyznawane począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją.

W trakcie kontroli dokumentów świadczeniobiorców ustalono, iż w dokumentacji znajdują się rodzinne wywiady środowiskowe (lub ich aktualizacje) a także pisemne wnioski klientów o przyznanie pomocy wraz z wymaganą dokumentacją.

(Dowód: akta kontroli str.95)

Działania na rzecz rozwoju systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, praca socjalna

Gmina nie posiada przyjętego Uchwałą Gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. W ramach działań prewencyjnych podejmowane są czynności na rzecz rodzin mające na celu wspieranie ich w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę socjalną, która swoim działaniem obejmuje diagnozę, rozeznawanie potrzeb rodzin, a także opracowywanie planu pomocy – w tym wsparcia finansowego.

(Dowód: akta kontroli str. 221-234)

W ramach gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną praca socjalna ukierunkowana jest przede wszystkim na poradnictwo, diagnozę, rozeznawanie potrzeb rodzin, a także wspieranie, podejmowanie interwencji w stosunku do osób dotkniętych sytuacjami kryzysowymi oraz problemami osobistymi i społecznymi. Głównym sposobem oddziaływania na osoby i rodziny jest metoda indywidualnego przypadku – brak dokumentacji potwierdzającej podjęcie działań w tym zakresie.

Na terenie gminy Żagań funkcjonują 2 (prowadzone przez Caritas) placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego w Dietrzychowicach i Tomaszowie, które nie są wpisane do rejestru wojewody. Do każdej z tych świetlic tych uczęszcza po 15 dzieci, które mają tam zapewnioną opiekę w ramach, której udzielana jest pomoc przy odrabianiu lekcji. Ośrodek Pomocy Społecznej kwalifikuje dzieci do w/w świetlic. Ponadto pracownicy OPS sprawują nadzór nad rodzinami, których dzieci uczęszczają do świetlic poprzez wizyty w środowisku mające na celu udzielanie wsparcia finansowego, a także wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu pojawiających się trudnych sytuacji opiekuńczo-wychowawczych.

(Dowód: akta kontroli str.96-97)

W ramach pracy socjalnej zawierane są kontrakty socjalne. W 2009r. zawarte zostały 4 kontrakty socjalne, z których 3 kontrakty zakończyły się niepowodzeniem z uwagi na nierealizowanie postanowień kontraktu (odmowa współpracy, nadużywanie alkoholu). Ponadto zawarto 30 kontraktów w ramach realizacji projektu unijnego „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu”. Zawierane kontrakty socjalne w ramach realizowanego przez OPS projektu dotyczyły podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział i ukończenie kursu (sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, kierowca wózków jezdniowych, spawanie metodą MAG). Realizacja kontraktów w ramach projektu unijnego została zakończona pozytywnie.

W 2010r. do dnia kontroli zawarto 2 kontrakty socjalne, które są w trakcie realizacji i dotyczą:

1) poprawy sytuacji finansowej klientki poprzez ustabilizowanie jej sytuacji zawodowej - kontaktowanie się przez pół roku z doradcą zawodowym w Urzędzie Pracy, osobiste wizyty u pracodawców oraz uczestniczenie w kursach doszkalających;

2) podjęcie leczenia odwykowego – nawiązanie kontaktu z terapeutą.

Pracownicy socjalni w świadczonej pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin udzielają poradnictwa poprzez wyjaśnianie trudnych i skomplikowanych spraw życiowych, udzielają

pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz w pisaniu pism i pozwów. Prowadzą rozmowy z rodzinami mającymi na celu mobilizowanie i motywowanie do zmiany dotychczasowego stylu życia.

(Dowód: akta kontroli str.118-122;126)

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Nie opracowano i nie przyjęto dokumentu – gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2009r. pracownicy socjalni po otrzymaniu informacji z Policji o wdrożeniu procedury Niebieskiej Karty kontaktowali się z rodzinami, u których wystąpiła interwencja Policji. Pracownik socjalny podejmując informacje o interwencji Policji oraz o fakcie założenia Niebieskiej Karty obejmuje rodzinę wsparciem i poradnictwem. Pracownicy socjalni na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie diagnozują rodziny, udzielają poradnictwa poprzez informowanie o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia. W ramach tych działań udostępniane są materiały informacyjne, a także udzielane są informacje o bieżących działaniach w tym zakresie. W ramach prowadzonej współpracy z Policją od 2010r. w siedzibie Ośrodka odbywają się spotkania z dzielnicowym gm. Żagań. W trakcie tych spotkań omawiane są sytuacje osób i rodzin, u których wystąpiły problemy, a także ustalane są sposoby pomocy, które będą stosowane przez Policję i pracowników socjalnych.

– *Brak dokumentacji w tym zakresie.*

W ramach prowadzonej współpracy podjęto działania w zakresie prowadzenia popołudniowo-wieczornych wyjazdów w teren. Głównym celem takich wyjazdów była kontrola rodzin w zakresie wypełniania funkcji rodzinnych poprzez sprawowanie opieki wobec małoletnich dzieci, kontrola wykorzystania udzielonej pomocy w ramach systemu pomocy społecznej, a także kontrola trzeźwości rodziców, którym sądownie ograniczono władzę rodzicielską.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z kuratorami sądowymi jak również z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującym postanowienia Sądu Rodzinnego i Nieletnich. W ramach tej współpracy omawiane są sytuacje rodzin, u których wystąpiła dysfunkcyjność w zakresie wypełniania obowiązków rodzicielskich. Opracowywane są także kierunki działań wobec tych rodzin. Ponadto pracownicy socjalni są w stałym kontakcie z pedagogami szkolnymi.

(Dowód; akta kontroli str.121;127)

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze świadczone są osobom zamieszkałym na terenie gminy Żagań z powodu wieku, choroby, inwalidztwa lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, lub rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi te świadczone są dla 7 osób przez 5 opiekunek. Opiekunki zatrudnione są na umowę zlecenie, które zawierane są między w/w opiekunkami a OPS.

Osoby, korzystające z usług opiekuńczych ponoszą odpłatność zależną od posiadanego dochodu, zgodnie z tabelą wysokości odpłatności zawartą w Uchwale Nr XVI/76/04 Rady Gminy Żagań z dnia 26 maja 2004r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze

W ramach czynności kontrolnych skontrolowano dokumentację 6 osób, które korzystają z pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 3 skontrolowanych przypadkach stwierdzono, że wywiad środowiskowy został przeprowadzony po terminie tj. po upływie 14 dni od daty zgłoszenia.

(Dowód: akta kontroli str.100-111)

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Ośrodek Pomocy Społecznej nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Osoby te mają zapewnioną pomoc ze strony rodziny. Pracownicy socjalni pozostają w ścisłym kontakcie z osobami z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinami. Pracownicy socjalni w ramach swoich obowiązków udzielają poradnictwa dotyczącego informacji o możliwości skontaktowania się z lekarzami specjalistami bądź terapeutami. Osoby z terenu gminy Żagań korzystają z zajęć w warsztatach Terapii Zajęciowej w Szprotawie – Wiechlinach. Są tam dowożone przez rodzinę oraz busem należącym do OTZ.

(Dowód: akta kontroli str.98-99)

Kierowanie do Domu Pomocy Społecznej

W 2009 roku w Domach Pomocy Społecznej przebywało 5 osób, za które gmina ponosiła odpłatność. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 84.115 zł.

W 2010r. w Domach Pomocy Społecznej przebywają 4 osoby, za które gmina ponosi odpłatność (w okresie 01.01.-21.05.2010r. koszt realizacji tego zadania wyniósł 27.434 zł.).

W 2010r. nie było zgłoszeń o umieszczenie w DPS - *ustalono na podstawie analizy dziennika korespondencji.*

W toku czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 2 osób skierowanych bądź umieszczonych w DPS.

W skontrolowanych aktach znajduje się pełna dokumentacja.

(Dowód: akta kontroli str.114-115)

Działania na rzecz środowiska lokalnego

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z PUP w Żaganiu. W budynku OPS raz w tygodniu pracownicy PUP pełnią dyżur. W ramach tego dyżuru pracownicy socjalni oraz osoby zainteresowane uzyskują informacje o aktualnych ofertach pracy i możliwościach uzyskania skierowania do pracy. Ponadto na tablicy ogłoszeń w OPS wywieszane są na bieżąco wszelkie informacje o kursach, możliwości przekwalifikowanie się i innych formach aktywizacji.

Od 2004r. Ośrodek jest organizatorem Lubuskiego Tygodnia Seniora W ramach tej uroczystości seniorzy z terenu całej gminy Żagań mają możliwość spotkania się z władzami lokalnymi. Organizując Lubuski Tydzień Seniora OPS Żagań współpracuje z Urzędem Gminy, sołectwami poszczególnych wsi, kołami gospodyń wiejskich, szkołami oraz Stowarzyszeniem Muzyków Ludowych „Złote Łany”. W 2009r. obchody Lubuskiego Tygodnia Seniora odbyły się w Świetlicy Wiejskiej w Bożnowie, w którym licznie

uczestniczyli zaproszeni seniorzy oraz goście w tym Dyrektor PCPR w Żaganiu, Przewodniczący ZERiI w Żaganiu, a także władze samorządowe.

Od wielu lat OPS w Żaganiu współpracuje z Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Żaganiu. Pracownicy socjalni przekazują osobom zainteresowanym wszelkie informacje o zadaniach statutowych związku. Od 2009r. podjęto czynności, w ramach których rodzinom emerytów i rencistów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji udzielana jest pomoc w formie paczek żywnościowych (żywność ze środków unijnych).

Ośrodek Pomocy Społecznej pośredniczy w przekazywaniu odzieży używanej osobom i rodzinom oczekującym powyższego wsparcia.

(Dowód: akta kontroli str.119121)

III. Wnioski

W zakresie organizacji i funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej:

- ✓ Kierownik Ośrodka i pracownicy socjalni realizujący pracę w środowisku posiadają określone w art. 122 i 116 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) kwalifikacje zawodowe;
- ✓ Ośrodek nie spełnia określonego w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych;
- ✓ Pracownicy socjalni zatrudnieni w OPS sporadycznie uczestniczą w szkoleniach wobec czego koniecznym jest zwiększenie częstotliwości w szkoleniach.

W zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym wskazanych w art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek nie udzielił pomocy w formie:

- Biletu kredytowanego - w razie wystąpienia potrzeby jest przyznawany zasiłek celowy;
- Gmina nie ma opracowanego gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- Na terenie gminy brak jest placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego wpisanych do Rejestru Wojewody Lubuskiego;
- Opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale i ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem – w 2009r. do dnia kontroli nie było zgłoszeń w w/w sprawie;
- Zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - do dnia kontroli nie odnotowano zgłoszeń w w/w sprawie;

Pozostałe zadania są realizowane zgodnie z art. 17 ust.1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.).

W zakresie realizacji zadań własnych Ośrodek nie realizuje następujących zadań wskazanych w art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej:

- Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze – do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek w sprawie;

Pozostałe zadania są realizowane zgodnie z art. 17 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.).

W zakresie zadań zleconych - Ośrodek nie realizuje następujących zadań określonych w art. 18 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną - do dnia kontroli nie wypłacono świadczeń w w/w zakresie z powodu braku potrzeb;
- Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi- na terenie gminy nie ma takich placówek;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art.5a.- do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek
- Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki- do dnia kontroli nie wpłynął żaden wniosek w tej sprawie.

Pozostałe zadania są realizowane zgodnie z art. 18 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362ze zm.).

(Dowód: akta kontroli str.116-127)

W zakresie realizacji zadań wynikających z Art. 6 pkt 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180 poz. 1943)

- Nie opracowano i nie przyjęto uchwałą gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Na tym kontrolę zakończono.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów

przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Protokół niniejszy sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach i zaparafowano na każdej stronie.

Jeden egzemplarz otrzymuje:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu;
2. Wójt Gminy Żagań;
3. Wydział Nadzoru i Kontroli LUW;
4. Wydział Polityki Społecznej LUW wraz z załącznikami – a/a

Zespół kontrolny:

1. Krystyna Chabowska

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Krystyna Chabowska

ST. INSPEKTOR
w Wydziale Polityki Społecznej

Helena Wilk

3. Teresa Ozimek

T. Ozimek

Gorzów Wlkp., dn. 14.01.2010.

**Kierownik
GOPS**

KIEROWNIK
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żaganiu
mgr Agnieszka Wiśniewska

Żagań dn. 2.3.2010